

اسناد و مدارک بحث انگیز

پایگاه قانونی آرشیوهای ملی

نوشته شارل کسکمتی

آرشیو (بایگانی اسناد و مدارک) بعنوان ابزار دست دولت، یک ضرورت در اداره امور کشور می باشد. در اوایل قرن هفدهم در اروپا این واقعیت منجر به اعمال حق قانونی دیپلماتیک گردید که از طریق آن هنگامیکه تغییراتی در اداره یک ناحیه پدید می آمد (مثلاً تغییرات بعد از هر جنگ یا توافقات بین احزاب حاکم) توافق نامه هائی مهیا می شد و بالنتیجه بطور مستمر لزوم تحویل و تحول در آرشیو را موجب می شد. بر اثر تحقیقی که در سال ۱۹۷۷ انجام شد فهرستی هر چند ناقص از ۱۵۷ موافقتنامه از این نوع از سال ۱۶۰۱ به بعد بدست آمد. ولی این حرکت، هر چند ممکن است بطور اساسی پایه گذاری شده باشد، اما منجر به استقرار استانداردهای بین المللی برای ارائه و مشارکت آرشیوها نشد و در نتیجه تهیه تسواقتنامه در معیاری بسیار وسیع و متنوع صورت می گرفت. تنها اقدام معمول آن بود که نسخه اصلی یا رونوشت اسناد لازم برای اداره امور جاری به هیئت حاکمه جدید سپرده می شد.

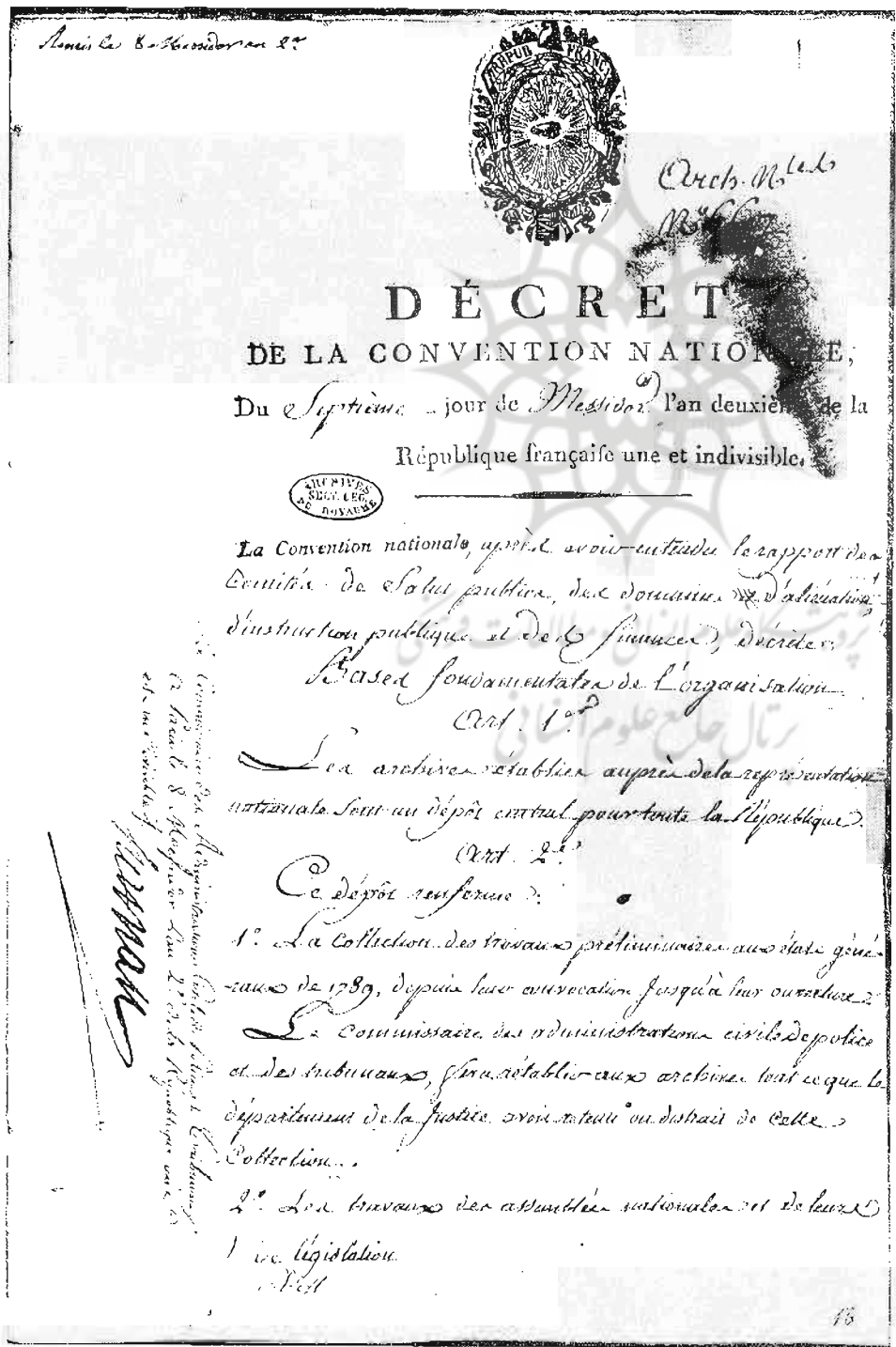
فقدان تفکر اصولی استقرار یافته در این زمینه در هنگامیکه سیستم استعماری شروع به اضمحلال کرد نتایج وخیمی بدنبال داشت. توافقتنامه هائی که پس از دستیابی مستعمرات به استقلال تهیه شد، بسجز چند مورد، به آرشیوها توسعه و اعتبار چندانی نبخشید. اقداماتی که توسط قدرتهای استعماری صورت می گرفت از منطق واحدی پیروی نمی کرد و از تحویل و اعاده کلیه اسناد بطور یکجا شروع می شد تا اعاده برخی از آنها صرف نظر از کشورهای چون الجزایر و هندوستان که ادعای خود را بلافاصله پس از کسب استقلال اظهار کردند. این وضعیت قانونی در همه جا بطور ضمنی پذیرفته شده بود. تا آن زمان موقعیت قانونی مدارک در حدی موهومی بود و مسئله می بایستی دیر یا زود در سطح بین المللی مطرح میگردد زیرا یک بخش اساسی شواهد تاریخی مربوط به بیش از یکصد کشور در خارج از مرزهای ملی آنها قرار داشت (و هنوز هم چنین است).

این مورد در کنفرانس جهانی یونسکو در سال ۱۹۷۴ مطرح گردید و چون عقاید و آراء با گرفته ای در بین شرکت کنندگان وجود داشت بیم بحث و جدل مطولی میروفت. ولی از این امر با توجه به اصرار یونسکو بر تعجیل در اخذ رأی (تا آنجا که پیچیدگی مطلب اجازه می داد) اجتناب شد و قطعنامه ای که مورد قبول کلیه

این اولین صفحه از قانونی است که در روز هفتم تا دهم سال دوم جمهوری فرانسه (۲۵ ژانویه ۱۷۹۴) توسط کنوانسیون ملی یعنی مجمع انقلابی که در سال ۱۷۹۲ اولین جمهوری را پایه گذاری کرد اعلام شد. این قانون از اینجهت که کلیه آرشیوها را تحت کنترل یک مخزن مرکزی قرار داد و دستیابی به آنها را برای کلیه شهروندان میسر ساخت فصل جدیدی را در تاریخچه آرشیو گشود.

تغییر در فرمانروائی یک منطقه بدون آنکه کشور جدیدی پدید آمده باشد (مثل ادعاهائی که برخی کشورها، هر چند نادر، در زمینه مناطقی می کنند).
تحویل و تحول آرشیوها در خلال جنگها یا بر اثر اشغال نظامی
پیدایش یک دولت جدید بعزت از هم باشیدن رژیم قبلی (مثل بنگلادش در سالهای اخیر).
موقعیتهائی که بر اثر رفع استعمار پیش می آید که

کشورهای عضو بود صادر شد. پس از آن یک فعالیت چهارساله با همکاری شورای بین المللی آرشیو منجر به پیشرفت در یک سطح کاملاً متعالی و جدید شد.
برای مواقعی که احتمال دارد اختلاف نظری در خصوص آرشیوها پدید آید یک دستورالعمل کلی و عام پیشنهاد شد. ذیلاً برخی از مواردی که ناشی از اختلاف نظر است و برای آنها دستورالعمل تهیه شده است درج می شود:

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or letter. The text is dense and covers most of the page.

Small text at the bottom left:
 Printed in London by J. Smith, 1841.
 Price 1s. 6d.
 Sold by all Booksellers.

Foto © Public Record Office, Londres

Decorative border with floral and scrollwork patterns.

Text in Portuguese:
 Juramento a Religião Catholica,
 Apostolica, Romana, e a Obediencia
 e fidelidade do Imperio, e do
 Imperador, como Constituição Po-
 litica da Nação Brasileira, e presento
 Projecto de Constituição, que Offerece, e
 a mesma Nação accetou e jurou que fez
 a sua Ley jurada, como Constituição do
 Imperio: Juramento e Ley: que se
 deu todas as Lhas do Imperio, e Reinos
 do hem geral do Brasil, quando em
 Anno de mil e trezentos e noventa e
 cinco de Março de mil e trezentos e
 noventa e cinco.
 Imperio Constitucional e Republicano
 Republica do Brasil

Foto © Arquivos Nacionais del Brasil, Rio de Janeiro

آخرین صفحه وصیت نامه شکسپیر در ۲۵ مارس ۱۶۱۶ (این) شاعر در ۲۳ آوریل آنسال وفات یافت. امضاهای موجود در پای هر سه صفحه این سند تنها نمونه دستخط شکسپیر است. ترجمه این امضا که با حالت لرزانی تحریر شده چنین است: «بوسیله سن ویلیام شکسپیر».

متن قسم نامه ای که بعد از انتشار اولین قانون اساسی کشور توسط پدرو اول امپراتور برزیل (از سال ۱۸۲۲ تا ۱۸۴۱) یاد شده است.

13/2011 (1901)
 25 June 21
 XXI
 An der hohen Generaldirektion des Reichsbundes in Leipzig.
 GUTEN COPY
 22 JUN 21
 REGISTRY
 Ich nehme hiermit die anvertraute Wahl in das Komitee für intellektuelle Zusammenarbeit mit kaiserlichen Reich an. Nach meinem früheren Verhalten habe ich diese Wahl einen Akt besonderer Freigebigkeit der Regierung und erfüllt mich davon mit besonderem Freude. Ich will stets euerer Freundschaft, mein Wohlwollen zu thun, im Dienste der guten Sache.
 Mit ausgezeichneter Hochachtung
 A. Einstein

Foto © Arxius de la Societat de Nacions/Nacions Unidas, Ginebra

CONFIDENTIAL
 PERFORMED DECLARATION
 The President of the United States of America, and the Prime Minister, Mr. Churchill, representing His Majesty's Government in the United Kingdom, being two sovereigns, deem it right to make known certain common principles in the national policies of their respective countries on which they base their hopes for a better future for the world.
 First, both countries seek an agreement, territorial or others.
 Second, they desire to use no territorial changes that do not accord with the freely expressed wishes of the peoples concerned.
 Third, they respect the right of all peoples to choose the form of government under which they will live; and they wish to see sovereign rights and self-government restored to those who have been forcibly deprived of them.
 Fourth, they will cooperate, with due regard to their existing obligations, to further the enjoyment by all peoples of peace, on equal terms, in the world and in the territories of the world which are needed for their economic prosperity.
 Fifth, they desire to bring about the fullest collaboration between all nations in the economic field with the object of securing for all, peace and prosperity, economic advancement and social justice.
 Sixth, they have to see established a world order and the total destruction of the kind of rivalry which have stirred all nations the means of settling in peace and their own boundaries, and which will afford assurance that all peoples shall live in peace and freedom.
 Seventh, such a peace should enable all nations to promote the same and secure a better future for themselves.
 Eighth, they believe that all of the nations of the world should cooperate in the achievement of the use of force. Such a force should not be restricted to land and air or air movements, to be employed by nations which threaten, or are threatening, aggression outside of their frontiers. They believe that the disarmament of such nations is essential to the establishment of a wider and more permanent basis of world security. They will support the achievement of all other objectives which will lighten the burden of peacekeeping upon the executive organs of the organization.
 August 14, 1941

Foto © Public Record Office, Londres

با این دستخط، بتاريخ ۲۵ ژانویه ۱۹۲۴، آلبرت انشتین انتخاب مجدد خود را بعنوان عضو کمیته بین المللی همکاریهای فکری که توسط شورای کشورها تأسیس شده بود می پذیرد.

در سال ۱۹۴۱ وینستون چرچیل و فرانکلین روزولت در یک گشتی ملاقات کردند و منشور اتلانتیک را که اصول آن بعداً در سال ۱۹۴۵ اساس منشور سازمان ملل را تشکیل داد اعلام کردند. این تصویر بین نویس منشور اتلانتیک را سال ۱۹۴۱ با اصلاحاتی که توسط خود چرچیل در آن صورت گرفته است نشان میدهد.

در خلال جنگ جهانی دوم در حدود نود درصد از شهر ورشو پایتخت لهستان توسط ارتش نازی منهدم گردید. در هنگام بازسازی شهر استاد موجود در آرشیوها اطلاعات مهمی را بخصوص در مورد قسمت قدیمی شهر فراهم آورد. این تصویر که شهر مذکور را در قرن شانزدهم نشان میدهد از مجموعه «بایتخت‌های اروپا» نقل شده است. این مجموعه، چاپ ۱۹۸۰، راهنمایی است در مورد تاریخ معماری و ساختمان بایتخت‌های اروپا که بعنوان یک نشریه بین‌المللی به دو زبان انگلیسی و فرانسه و بر اثر اقدام شورای بین‌المللی آرشیو و با مساعدت مالی یونسکو منتشر گردید.

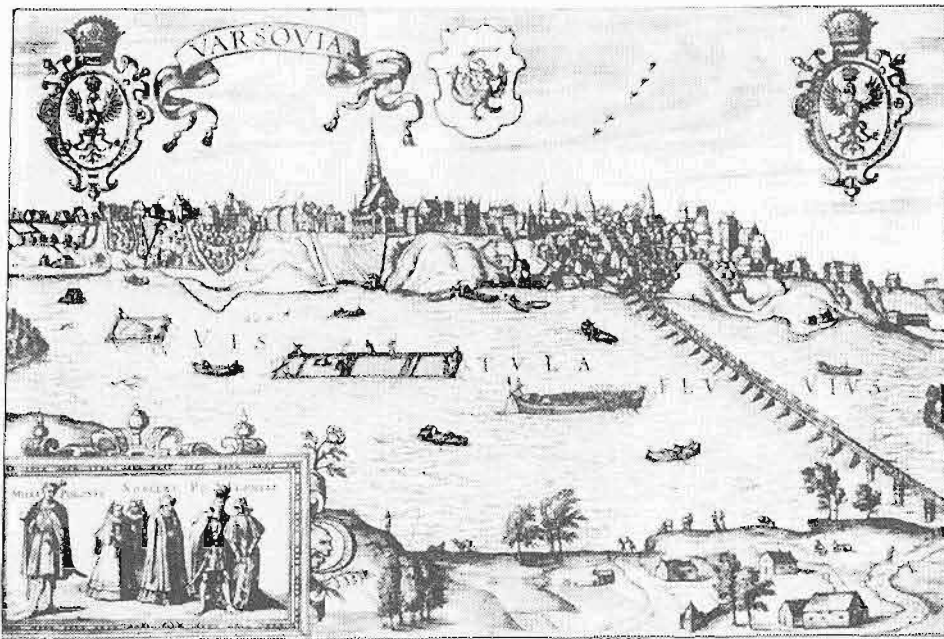
هر یک ممکن است وضع خاص خود را داشته باشد مثل: اعاده و واگذاری آرشیوها به کشور استعمارگر، یا ایجاد امور خدماتی آرشیوی و مستعمراتی منطقه‌ای وابسته به چند کشور استقلال یافته، و یا ایجاد آرشیوهای در کشورهای استعمارگر (خاص کشور یا کشورهای استقلال یافته).

با هدف حصول تفاهم متقابل، مفاهیم معینی که بکمک آن طرفین مدعی یک سند بتوانند در گفتگوهای دو جانبه زبان مشترکی داشته باشند ایجاد گردید. اصولی که بجهت عدم صحت بی‌اعتبار بود نیز باید کنار گذاشته می‌شد. یکی از این اصول «رابطه سند با سرزمین تحت سلطه» بود که همواره بگونه‌های متفاوت تعبیر و تفسیر می‌شد و در گذشته بکرات موجبات انهدام آرشیوها را فراهم آورده است. نمونه قدیمی این وضعیت معاهده تدوین (تنظیم شده در سال ۱۸۱۶) بین سوی (واقع در فرانسه کنونی) و ژنو است که اوراق آن از یکدیگر منتزاع گردید و صفحات مختلف بر اساس اطلاعات مندرج در آنها به مدعیان مختلف تعلق گرفت.

همچنین ضرورت داشت جهت نگهداری آرشیوهای که برای برخی کشورها با میراث‌های مشترک تاریخی ارزش مساری داشت تصمیم و بزرگ‌ای اتخاذ گردد تا از جدا کردن اوراق از یکدیگر که موجب ابطال ارزش سند بعنوان منبع اطلاعاتی تاریخی می‌شد جلوگیری شود. در اینجا با رعایت اصل «میراث مشترک» نگهداری فیزیکی آرشیو به یک طرف سپرده می‌شد و حقوقی مشابه آن در جهت دسترسی و رونوشت برداری برای دیگر مدعیان و صاحبان حق در نظر گرفته می‌شد.

همچنین، یونسکو بمنظور پیشبرد و تحکیم یک روش کلیدی و ایجاد تعهد به وظیفه‌ای با اهمیت تاریخی یعنی سازمان بخشیدن به میراث‌های آرشیوی از طریق انتقال میکروفیلم‌ها جامعه بین‌المللی را در مسیری مشخص قرار داد.

ساختمان آرشیو ملی مالزی در کوالالامپور پایتخت آن کشور. این بنا در سال ۱۹۸۲ از طریق کمک‌های مالی یونسکو و مطابق آخرین استانداردهای موجود ساخته شد. بمنظور فراهم آوردن بهترین شرایط ممکن برای حفظ و نگهداری اسناد و مدارک، یک سیستم تهویه سطح درجه حرارت و رطوبت هوا را همواره ثابت نگه‌میدارد و انتشار اشعه ماوراءبنفش توسط سیستم نوری ساختمان به حد اقل کاهش داده شده است.

به پرده ابهام بکنند. یک برنامه گسترده تهیه میکروفیلم برای کشورهای در حال توسعه می‌تواند با سه شرط زیر به اجرا درآید:

۱- منابع مالی برای مدتی طولانی باید در اختیار باشد تا ظرفیت تولیدی استودیوها و کارگاههای آرشیوی توسعه یابد.

۲- برنامه‌ریزی‌هایی در سطح بین‌المللی باید صورت گیرد تا این ظرفیت تولید بطور حداکثر بکار گرفته شود.

۳- کشوری که در صدد نوسازی میراث فرهنگی خود از این طریق می‌باشد، باید موضوع تهیه میکروفیلم را در عداد مسئولیتهای ادارات اسناد خود قرار دهد. اکنون سال دو هزار کم‌کم نزدیک می‌شود. منطقی و مناسب نیست کاری را که امروز انجامش میسر است به قرن بیست و یکم موکول کنیم.

شارل کسکمیتی، اهل فرانسه، از سال ۱۹۶۹ دبیر اجرایی شورای بین‌المللی آرشیو بوده است و مقالات بسیاری را شامل دو بررسی در زمینه حل منازعات مربوط به آرشیوها که توسط یونسکو انتشار یافته است به رشته تحریر درآورده است.

این یک اقدام متهورانه بود. تنها با احتساب آرشیوهای کاملاً انباشته هفت کشور استعماری (بلژیک، اسپانیا، آمریکا، فرانسه، ایتالیا، هلند، پرتغال و انگلستان) رقم کل عکس‌هایی که باید تهیه می‌شد احتمالاً بالغ بر ۲۵۰ میلیون قطعه می‌شد که این خود مساوی است با کار شصت و هفت نفر تکمیلین بمدت حدود یک قرن. این رقم البته بایگانی‌ها و موجودیهای اولیه را که محاسبه و شمارش آن از نظر وقت و هزینه مقرون به صرفه نیست شامل نمی‌شود.

بدون در اختیار داشتن برخی منافع و امکانات ویژه، اقدام به تهیه میکروفیلم از آرشیوها برای کشورهایی که علاقمند به بازسازی میراث گذشته خود هستند امری است محال. با سرعتی که عملیات جاری بطور معمول اجرا می‌شود، و با توجه به ظرفیت تولید لابراتوارهای آرشیوی، امکان حصول نتیجه سریع وجود ندارد، زیرا به نمر رسانیدن این برنامه با این وضعیت به یک یا دو هزار سال وقت نیاز دارد. و این جای تعجب هم ندارد چون بهر حال این اسناد و مدارک حاصل کار هزاران کارمند، مسئول، قاضی، وکیل و ملوان در خلال یک تا سه قرن بوده است.

معهدا این ارقام و این پیش‌بینی‌ها در باره هزینه‌ها نباید جای ترسی ایجاد کند و نباید جنبه‌های عملی این برنامه را

